

עשר שנות מבחן פרים בדנמרק

לרכז את המבכירות במשק או בתחנה מיוחדת. לתת להן תנאי טיפול וחליבה מצויינים, לדאוג להשגחה ובקורת על דרכי ההזנה, העבודה, ה"חליבה וכו', אבל כל זה כדאי, מאחר שלדבריהם רק בדרך זו אפשר לגלות את כושרם התורשתי של הפרים שעומדים למבחן.

מעניין יהיה איפוא גם בשביל הבוקרים שלנו לדעת מה הן תוצאות עבודה זו במשך עשר שנים, כפי שהן התפרסמו בקובץ מס' 10 של המכון לחקר בעלי חיים בדנמרק. קובץ זה מלא וגדוש חומר על התוצאות שנתקבלו במשך השנים, תנור בות החלב והשומן, מבנה העטינים, מהירות התליבה, התאמה למכונות חליבה וכו'.

אנו נמסור בזה לקוראינו רק את התוצאות של המבחנים לגזעים השונים, מכסימום ומינימום לפרים שנבחנו בתקופת השנים 1945/55. בתקופה זו נבחנו 360 פרים, מהם היו 292 מהגזע האדום הדני, 41 מהגזע השחור הלבן, 23 מהגזע הג'רסי ו-4 מהגזע שורטהורן.

השיטה המיוחדת במינה למבחן פרים, ע"י ייכוז 20 בנות מכל פר במקום אחד, והעמדתן בתנאי הזנה, חליבה וטיפול מצויינים, הולכת יכובשת לה תומכים בארצות שונות; בשיטה זו לא נהוגות כל השוואות עם אמהות, או עם פרים אחרים בעדר או במדינה.

הדנים טוענים שהשוואות ותיקונים שונים אינם מראים את התמונה הנכונה; לדעתם אין להשוות תנובות המבכירות לתנובות אמותיהן כ"מבכירות, מאחר שאלו הושגו לפני שנים מספר, בהן היו היבולים, כמותם ואיכותם, אחרים לגמרי. ועוד טוענים הם: מאחר שלתנאי הזנה, חליבה וטיפול חלק מכריע בתוצאות ההנבה, אין ל"השוותן בתנאי משק שונים. כשם שתנובות ה"פרות במשקים שונים מראות הפרשים המגיעים עד ל-2000 ק"ג חלב ומאה ק"ג שומן, כך גם גורלן של בנות פר, והיה המשביח ביותר, מושר פעות ומתפזרות כאשר משווים את תנובותיהן במשקים שונים.

שיטה זו אמנם יקרה היא, מודים הדנים; יש

הגזע	מס' הבנות מס' הקבוצות ממוצע בקבוצה חלב ק"ג	שומן ק"ג	% השומן
דני אדום	5657	4344	17.9
שחור לבן	675	4228	17.8
ג'רסי	394	3158	17.1
שורטהורן	65	3460	16.3

תוצאות אלה מוכיחות שבתנאי הזנה וטיפול טובים ושווים, כמעט ולא היו הפרשים בין הגזעים הדני האדום וג'רסי בתנובת השומן; תנובות השומן של הגזע השחור הלבן היו קצת נמוכות מהנ"ל.

מה עדיף — לקנות פרות או לגדלן במשק?

במשקי חלב בחוץ לארץ רווח עדיין הוויכוח בשאלת המילואים לעדר החלב. יש מצדדים בקניית פרות מהחוץ ויש המעדיפים את הגידול של בקר במשק. מובן שבמקרים רבים מכריעים תנאי המשק (שטח הקרקע), הקרבה לעיר, התנאים בשוק הבהמות וכדומה. אך כולם מודים שלשם שמירה על בריאות העדר, אין טוב מגידול המילואים במשק עצמו. נוסף לזה הוכח על ידי מחקר סטאטיסטי מטעם האוניברסיטה בקונקטיקוט (ארה"ב) שהפרות שגודלו במשק עצמו מתקיימות בעדר מספר שנים רב יותר מאשר הפרות הקנויות מהחוץ. במחקר זה רוכזו הנתונים על 2000 פרות ובסיכום הדברים נתברר שפרות מגידול עצמי עמדו בממוצע בעדר 4 שנים ואלה הקנויות — רק 2.6 שנים.